

PŘIPOMÍNKY K NÁVRHU OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

(v textu návrhu zákona)

I. PŘIPOMÍNKY K §§ 43 – 51 (Omezení a zbavení svéprávnosti)

Opatření k uplatnění způsobilosti k právnímu jednání

Omezení způsobilosti k právnímu jednání

§ 43a

Nikdo nemůže být zbaven způsobilosti k právnímu jednání.

§ 43

(1) K omezení způsobilosti k právnímu jednání lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho shlednutí a s plným uznáním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Omezit způsobilost k právnímu jednání člověka je možné pouze, je-li to nutné k ochraně jeho zájmů, jestliže by mu jinak prokazatelně hrozila konkrétní újma, a nepostačí-li k ochraně jeho zájmů mírnější a méně omezující opatření (§ 44a, § 44d a , § 49), a to v míře nezbytné k dosažení tohoto účelu. Důvodem omezení způsobilost k právnímu jednání člověka nemohou být pouze problémy s jeho komunikací.

(2) Omezit způsobilost k právnímu jednání člověka může jen soud způsobem, který stanoví zákon. Soud je vždy povinen vyslechnout jeho vyjádření nebo jinak zjistit jeho stanovisko a vycházet z něj. Zjištění stanoviska člověka soud provede odpovídajícími komunikačními prostředky nebo prostřednictvím tlumočnicka.

§ 44

Soud může omezit způsobilost k právnímu jednání člověka v určitém rozsahu, jestliže pro duševní poruchu, která není jen přechodná, není v některých záležitostech schopen právně jednat sám anebo s podporou.

§ 44a

Zletilému člověku, jehož schopnost uplatňovat způsobilost k právnímu jednání je snížena v důsledku duševní poruchy, která není jen přechodná, může být ustanoven opatrovník pro konkrétní záležitost anebo okruh záležitostí bez omezení způsobilosti k právnímu jednání (§ 398), jestliže to postačí k ochraně jeho zájmů.“

§ 44b

(1) Způsobilost k právnímu jednání nemůže být omezena, ale opatrovník může být ustanoven bez omezení způsobilosti k právnímu jednání v těchto věcech:

- a) právní úkony vztahující se k pracovním vztahům a k zaměstnání,
- b) sociální zabezpečení, žádost o přiznání dávek pomoci v hmotné nouzi a státní sociální podpory,
- c) poskytování sociálních služeb,
- d) rozhodnutí o ubytování,
- e) poskytování zdravotních služeb,
- f) procesní způsobilost.

(2) Tímto ustanovením není dotčeno ustanovení § 398.

§ 44c

V těchto věcech nemůže být způsobilost k právnímu jednání omezena a nemůže být ustanoven opatrovník:

- a) výkon volebního práva,
- b) uzavření sňatku a žádost o rozvod,
- c) prohlášení o otcovství, určení a změna jména dítěte, svolení k adopci vlastního dítěte, výkon rodičovských práv,
- d) testamentární způsobilost.

§ 44d

(1) Jestliže člověk potřebuje podporu při uplatňování způsobilosti k právnímu jednání, aniž by tato způsobilost byla omezena, může mu být na základě dohody poskytována podpora podpůrcem. Soud ustanoví podpůrce na základě písemné dohody podpůrce a podporovaného nebo jejich ústního prohlášení učiněného před soudem. Jednomu podporovanému může být ustanoveno i více podpůrců.

(2) Podpůrce má právo být se souhlasem podporovaného přítomen při všech jeho jednáních a zprostředkovávat mu informace a poskytovat rady. Při právním jednání učiněném v písemné formě může podpůrce připojit svůj podpis s označením své funkce, případně popisem podpory, kterou mu při jednání poskytl.

(3) Podpůrce může vznést námitku neplatnosti právního jednání podporovaného podle obecných ustanovení.

(4) Podpůrce nesmí nevhodným ovlivňováním podporovaného ohrozit jeho zájmy nebo získat neoprávněný prospěch.

(5) Soud podpůrce odvolá na návrh podporovaného či podpůrce, nebo jestliže podpůrce závažným způsobem porušuje své povinnosti.

§ 45

(1) Změní-li se okolnosti, soud své rozhodnutí bezodkladně změní nebo zruší, a to i bez návrhu.

~~(2) Není-li jiný důvod pro přezkoumání rozhodnutí, soud je z úřední povinnosti přezkoumá každé tři roky a posoudí, zda i nadále trvají důvody pro zbavení svéprávnosti nebo pro její omezení.~~

§ 46

~~Nejeví-li se při rozhodování jako nezbytné zbavit člověka svéprávnosti nebo ho ve svéprávnosti omezit na dobu neurčitou, rozhodne soud o zbavení svéprávnosti nebo o jejím omezení na určitou dobu, nejdéle však na šest měsíců. Uplynutím stanovené doby zanikají právní účinky rozhodnutí, bylo-li však v této době zahájeno řízení o jejím prodloužení, trvají právní účinky rozhodnutí až do vydání nového rozhodnutí soudů.~~

(1) O omezení způsobilosti k právnímu jednání rozhodne soud na dobu nutnou pro vyřízení určité záležitosti anebo na určitou dobu, nejdéle však na tři roky.

(2) Uplynutím stanovené doby zanikají právní účinky rozhodnutí, bylo-li však v této době zahájeno řízení o jejím prodloužení, trvají právní účinky rozhodnutí až do vydání nového rozhodnutí soudů, nejdéle však jeden rok od posledního dne stanovené doby účinnosti.

§ 47

(1) Rozhodne-li soud, že omezí způsobilost k právnímu jednání člověka, **musí současně rozhodnout i o ustanovení jeho opatrovníka.** ~~ustanoví mu jako opatrovanci současně opatrovníka.~~

(2) Jedné osobě může být ustaveno i více opatrovníků. V případě, že soud ustanoví více než jednoho opatrovníka, rozhodne, jestli každý z nich je oprávněn jednat samostatně a ve kterých záležitostech anebo že jednají společně.

(3) Opatrovníkem nelze ustavit osobu, jejíž zájmy významně odporují zájmům opatrovance **jsou ve střetu se zájmy opatrovance, zejména zařízení, které mu poskytuje služby, nebo zaměstnanci tohoto zařízení.** ~~nebo osobu závislou na zařízení, kde opatrovance pobývá nebo které mu poskytuje služby.~~

§ 48

(1) ~~Opatrovník přihlíží při plnění svých povinností k názorům opatrovance, je-li to možné, a dbá o to, aby způsob opatrovanceva života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním opatrovancevým představám a přáním. Opatrovník dbá o zlepšování zdravotního stavu opatrovance; není-li to možné, dbá aby se zabránilo zhoršení jeho zdravotního stavu, nebo aby se zhoršení jeho zdravotního stavu zmírnilo.~~ **Opatrovník je povinen udržovat s opatrovancem kontakt a aktivně se o něj zajímat. Opatrovník dbá na to, aby byla realizována všechna práva a zájmy opatrovance v souladu s jeho schopnostmi, představami a přáními, nelze-li tomu rozumně odporovat. Opatrovník dbá o zdravotní stav opatrovance.**

(2) **Opatrovník je povinen při každém rozhodování opatrovance srozumitelně a prokazatelně informovat a vyslechnout jeho názory a přání. Opatrovník při plnění svých povinností vychází z názorů a přání opatrovance a respektuje je vždy, je-li to možné. Pokud není možné postupovat podle názorů a přání opatrovance, opatrovník postupuje v souladu s dříve vyslovenými přáními či právními prohlášeními opatrovance (§ 49). Pokud není možné postupovat v souladu s dříve vyslovenými přáními či právními prohlášeními opatrovance, řídí se opatrovník přesvědčením a vyznáním opatrovance. Pokud opatrovník nezná ani tyto, je povinen jednat ve prospěch a v nejlepším zájmu opatrovance.**

§ 49

(1) **Člověk způsobilý k právnímu jednání** ~~Svéprávný~~ může projevit v očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat vůli **ohledně určitých záležitostí nebo**, aby jeho opatrovníkem byla ustavena určitá osoba. Prohlášení může učinit v listině opatřené datem a potvrzené dvěma svědky, anebo ve veřejné listině.

(2) Prohlášení může být odvoláno; pro odvolání platí obdobně ustanovení odstavce 1. Zničí-li listinu obsahující prohlášení ten, kdo je učinil, má to účinky odvolání.

(3) Svědky mohou být jen osoby, které na prohlášení a jeho obsahu nemají zájem a nejsou nevidomé, neslyšící, němé nebo neznalé jazyka, v němž je prohlášení učiněno. Svědek prohlášení podepíše, zpravidla uvede bližší údaje o své osobě; a musí být s to potvrdit schopnost prohlašujícího jednat, stejně jako i povahu jeho jednání.

(4) Nastane-li důvod **k omezení způsobilosti k právnímu jednání** člověka učinivšího takové prohlášení, může ten, kdo byl povolán za opatrovníka, navrhnout soudu, aby jej za opatrovníka ustavil. Jde-li o osobu způsobilou k opatrovnicktví ~~a souhlasí-li s ním~~, soud ji **s jejím souhlasem** opatrovníkem ustaví.

(5) Je-li prohlášení nebo jeho odvolání neplatné, soud k němu přihledne, není-li příčiny pochybovat o vůli toho, kdo je učinil.

(6) **Týká-li se prohlášení jiné záležitosti, než je ustanovení opatrovníka, a je-li k nabytí jeho účinnosti třeba posouzení splnění určité podmínky, rozhodne o splnění této podmínky soud.**

(7) **Soud rozhodne, že prohlášení je neúčinné, změní-li se okolnosti podstatným způsobem tak, že člověk, který prohlášení učinil, by je za takových okolností neučinil, nebo by učinil prohlášení jiného obsahu.**

§ 50

Soud může v průběhu řízení o **omezení způsobilosti k právnímu jednání** svěřit jiné osobě provedení určitých jednotlivých právních jednání nebo správu majetku, je-li to nutné, aby se zabránilo vážné újmě.

§ 51

(1) Právní jednání **člověka omezeného ve způsobilosti k právnímu jednání** se považuje za platné, schválí-li je dodatečně v přiměřené době opatrovník, nebo i jednající sám, pokud mezitím **způsobilosti k právnímu jednání** opět nabyl.

(2) Právní jednání, které osoba **omezená ve způsobilosti k právnímu jednání** učinila samostatně v nevýznamných a běžných záležitostech každodenního života, se považuje za platné.

Přechodné ustanovení (§ 2756):

Osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům a osoby omezené ve způsobilosti k právním úkonům před nabytím účinnosti tohoto zákona nabudou plnou způsobilost k právnímu jednání 3 roky ode dne účinnosti tohoto zákona. O prodloužení omezení způsobilosti k právnímu jednání nebo o novém omezení způsobilosti k právnímu jednání může být rozhodnuto jen za podmínek uvedených v tomto zákoně.

II. PŘIPOMÍNKY K §§ 390 – 395 (Zákonné zastoupení a opatrovnictví)

§ 390

Zákonné zastoupení i opatrovnictví sleduje **realizaci a ochranu práv a zájmů** zastoupeného a jeho ~~práv~~, včetně případné správy jeho jmění.

§ 391

Zákonný zástupce ani opatrovník nesmí odejmout zastoupenému věc zvláštní obliby, ledaže to odůvodňuje ohrožení jeho života či **závažné ohrožení jeho** zdraví nebo **u nezletilého** podobný zvlášť závažný důvod. Věc zvláštní obliby musí být zastoupenému ponechána i při jeho **pobytu umístění** ve zdravotnickém, sociálním nebo podobném zařízení.

§ 392

Dojde-li ke střetu zájmu zákonného zástupce nebo opatrovníka se zájmem zastoupeného či ke střetnutí zájmů těch, kteří jsou zastoupeni tímž zákonným zástupcem nebo opatrovníkem, anebo hrozí-li takový střet, jmenuje soud zastoupenému kolizního opatrovníka.

§ 393

(1) Spravuje-li zákonný zástupce nebo opatrovník jmění zastoupeného, náleží mu běžná správa takového jmění a nejedná-li se o běžnou záležitost, vyžaduje se k naložení s jměním zastoupeného schválení soudu.

(2) Dar, dědictví nebo odkaz určené zastoupenému s podmínkou, že jej bude spravovat třetí osoba, jsou ze správy podle odstavce 1 vyloučeny. Zákonný zástupce nebo opatrovník však může přijetí takového daru, dědictví nebo odkazu odmítnout; k odmítnutí se vyžaduje schválení soudu.

§ 394

Zákonný zástupce ani opatrovník nemůže požadovat od zastoupeného odměnu za zastoupení. Má-li však povinnost k správě jmění, lze za ni přiznat odměnu. O její výši rozhodne soud s přihlédnutím k nákladům správy, k hodnotě spravovaného majetku a k výnosům z něho, jakož i k časové i pracovní náročnosti správy.

§ 395

(1) Opatrovníka jmenuje soud, který také rozhodne o rozsahu opatrovníkových práv a povinností. Osoba, které byl opatrovník jmenován, se na dobu trvání opatrovnictví stává opatrovancem.

(2) Nejedná-li se o správu jmění, lze osobě jmenovat jediného opatrovníka. Je-li jmenován zvláštní opatrovník pro správu jmění zastoupeného nebo pro správu části jeho jmění a zároveň opatrovník osoby, náleží tomuto výlučné zastoupení zastoupeného před soudem, a to i když se záležitost týká spravovaného jmění.

(3) Soud opatrovníka odvolá na jeho žádost, nebo **neplní-li** ~~není-li~~ opatrovník ~~schopen plnit~~ své povinnosti.

III. PŘIPOMÍNKY K §§ 396 - 414 (Opatrovnictví člověka)

§ 396

Soud jmenuje opatrovníka člověku, který to potřebuje k ochraně svých zájmů nebo vyžaduje-li to veřejný zájem. Soud zejména jmenuje opatrovníka tomu, koho **omezil ve způsobilosti k právnímu jednání**, tomu, jemuž zdravotní stav působí obtíže při správě jeho jmění nebo hájení jeho práv, tomu, o kom není známo, kde pobývá, nebo neznámému člověku zúčastněnému při určitém právním jednání.

§ 398

(1) Člověku, jemuž zdravotní stav působí obtíže při správě jeho jmění nebo hájení jeho práv, jmenuje soud na jeho návrh opatrovníka, a ve shodě s návrhem určí opatrovníkovi rozsah působnosti. Na návrh opatrovance soud opatrovníka také odvolá.

(2) Opatrovník jmenovaný podle odst. 1 je oprávněn činit úkony jen společně s opatrovancem nebo v souladu s prokazatelným projevem vůle opatrovance. Pokud vůli opatrovance nelze zjistit, rozhodne ve věci na návrh opatrovníka soud.

(3) Při jmenování opatrovníka z důvodu uvedeného v odstavci 1 a § 44a se nepoužijí ustanovení o opatrovnické radě.

§ 399

Jestliže opatrovanec právně jedná samostatně, ač nemohl jednat bez opatrovníka, lze právní jednání prohlásit za neplatné, jen utrpěl-li opatrovanec v důsledku právního jednání újmu. Postačí-li k napravení újmy pouze změna rozsahu povinností opatrovance, soud tak učiní; přitom není vázán návrhy stran.

§ 400

Opatří-li si někdo správce svého jmění sám, nelze mu jmenovat opatrovníka pro správu jmění. To neplatí, není-li správce jmění znám, odmítne-li jednat v zájmu zastoupeného nebo zanedbává-li tuto povinnost, anebo nemůže-li jmění spravovat.

§ 401

(1) Rozhoduje-li soud o jmenování opatrovníka člověku, může tak učinit až po jeho shlednutí, nebrání-li tomu nepřekonatelná překážka; musí též vyslechnout jeho vyjádření, ~~je-li schopen je podat~~, nebo jinak zjistit jeho stanovisko, je-li schopen je podat, a **vycházet s něj přihlídnout k němu.**

(2) Opatrovníkem soud jmenuje **osobu, kterou navrhl opatrovanec. Není-li to možné, jmenuje** zpravidla příbuzného nebo jinou osobu opatrovanci blízkou. Není-li to možné, a nelze-li jmenovat opatrovníkem ani jinou osobu splňující podmínky pro to, aby se stala opatrovníkem, jmenuje soud veřejného opatrovníka. ~~Způsobilost být veřejným opatrovníkem má obec, kde má opatrovanec bydliště, anebo právnická osoba pověřená touto obcí k plnění úkolů tohoto druhu.~~

(3) **Způsobilost být veřejným opatrovníkem má obec, kde má opatrovanec bydliště, anebo právnická osoba pověřená touto obcí k plnění úkolů tohoto druhu.** Jmenování veřejného opatrovníka není vázáno na jeho souhlas. **Předpoklady pro výkon funkce veřejného opatrovníka a pravidla výkonu opatrovnickví veřejným opatrovníkem upraví prováděcí právní předpis.**

(4) **Pokud soud jmenuje opatrovníkem příbuzného, jinou osobu opatrovanci blízkou, nebo jinou vhodnou osobu, může to být jen zletilá osoba, která má k opatrovanci zvláštní vztah, osvědčí o opatrovance dlouhodobý a vážný zájem i schopnost projevovat jej do budoucna a jejíž zájmy neodporují zájmům opatrovance.**

§ 402

(1) Je-li jmenován opatrovník, může **opatrovanec nebo** osoba opatrovanci blízká žádat o ustavení opatrovnické rady. V takovém případě opatrovník svolá schůzi osob blízkých opatrovanci a jeho přátel, jsou-li mu známi, tak, aby schůze se konala do třiceti dnů po obdržení žádosti. Schůze se může zúčastnit **opatrovance a** každá osoba opatrovanci blízká nebo kdokoli z okruhu jeho přátel **nebo zástupce organizace hájící zájmy opatrovance**, a to i nebyl-li pozván.

(2) Není-li schůze včas svolána, nebo nekoná-li se z jiného důvodu, anebo není-li na ní zvolena opatrovnická rada, svolá takovou schůzi soud na návrh kohokoli z oprávněných žadatelů o její svolání podle odstavce 1, **nebo i bez návrhu.**

(3) Opatrovnická rada může být zvolena, zúčastní-li se schůze podle odstavce 1 nebo 2 alespoň pět osob.

(4) Každá **přítomná** osoba oprávněná k účasti na schůzi má při rozhodování na ní jeden hlas.

Opatrovanci hlas náleží, pokud o to projeví zájem.

§ 403

(1) Opatrovnická rada má tři členy.

(2) Členy opatrovnické rady volí osoby přítomné na schůzi podle § 402 většinou hlasů. Zároveň se zvolí, je-li to možné, náhradník každému ze zvolených členů opatrovnické rady.

(3) Při volbě opatrovnické rady musí být dbáno, je-li to možné, o rovnoměrné zastoupení osob uvedených v § 402 odst. 1.

§ 404

(1) Členem opatrovnické rady může být jen zletilá osoba, která má k opatrovanci zvláštní vztah, osvědčí o opatrovance dlouhodobý a vážný zájem i schopnost projevovat jej i do budoucna a jejíž zájmy neodporují zájmům opatrovance.

(2) Opatrovník není způsobilý být členem opatrovnické rady.

§ 405

O volbě členů opatrovnické rady a náhradníků vyhotoví zápis zapisovatel, kterého určí přítomní. Ze zápisu musí být zřejmé, kdy se schůze konala, kdo se jí zúčastnil, kdo byl zvolen zapisovatelem, členem opatrovnické rady a náhradníkem a kolika hlasy, zda proti průběhu jednání někdo protestoval a z jakého důvodu. Písemně podané protesty musí být k zápisu připojeny. Zápis o volbě členů opatrovnické rady zapisovatel doručí opatrovníkovi a soudu, který opatrovníka jmenoval.

§ 406

Soud neschvaluje volbu členů opatrovnické rady, může však na návrh opatrovníka nebo kterékoli z osob oprávněných k účasti na schůzi, anebo z vlastního podnětu prohlásit volbu za neplatnou, došlo-li při ní k porušení zákona takovým způsobem, že opatrovanci v důsledku toho hrozí újma. V takovém případě soud bez zbytečného odkladu nařídí volbu toho člena opatrovnické rady nebo náhradníka, jehož volbu prohlásil za neplatnou.

§ 407

(1) Člen opatrovnické rady je volen na neurčitou dobu. Ze své funkce může odstoupit; odstoupení je účinné dojitím opatrovníku a soudu. Odstoupení oznámí dalším členům opatrovnické rady.

(2) Soud může odvolat z funkce člena opatrovnické rady na návrh opatrovníka nebo kterékoli z osob oprávněných k účasti na schůzi, anebo z vlastního podnětu, pokud člen opatrovnické rady závažně nebo opakovaně poruší své povinnosti, ztratí-li o opatrovance zájem nebo ocitnou-li se jeho zájmy opakovaně v rozporu se zájmy opatrovance.

(3) Při zániku funkce člena opatrovnické rady opatrovník nebo předseda opatrovnické rady zařídí volbu nového člena opatrovnické rady nebo náhradníka. Neuskuteční-li se volba bez zbytečného odkladu, postupuje soud podle § 402 odst. 2 obdobně.

§ 408

(1) Opatrovnická rada zasedá nejméně jednou za rok; k zasedání ji svolá její předseda, nebo opatrovník, jinak kterýkoli člen opatrovnické rady, popřípadě soud na návrh osoby, která osvědčí vážný zájem o opatrovance, anebo i bez návrhu.

(2) Opatrovnická rada přizve na zasedání **zejména opatrovníka, opatrovance a další oprávněné osoby navržené opatrovancem**. ~~Je-li opatrovance schopn úsudku a vyjádřit svá přání, přizve se i on.~~

(3) Opatrovnická rada je usnášeníschopná, jsou-li přítomni všichni tři její členové.

(4) Ze zápisu o zasedání opatrovnické rady musí být zřejmé, kdy se konalo, kdo se jej účastnil, jaká rozhodnutí byla ~~přijata~~ **přijata, kdo hlasoval pro návrh a kdo proti návrhu**, kdo vznesl protest a kdo zápis pořídil. ~~Není-li v zápise uvedeno, kdo hlasoval pro návrh a kdo proti návrhu, má se za to, že všichni přítomní členové opatrovnické rady hlasovali pro přijetí návrhu.~~ Zápis doručí předseda opatrovnické rady opatrovníkovi a soudu, který opatrovníka jmenoval.

§ 409

(1) Opatrovnická rada na svém pravidelném zasedání projedná zprávu opatrovníka o jeho činnosti v záležitostech opatrovance, vyjadřuje se k soupisu jmění opatrovance a k vyúčtování jeho správy i k vyúčtování případné odměny opatrovníka za správu jmění.

(2) Usnese-li se na tom opatrovnická rada, podá její člen usnesením k tomu pověřený, soudu návrh na změnu výše odměny opatrovníka za správu jmění opatrovance.

(3) Usnese-li se na tom opatrovnická rada, podá její pověřený člen soudu návrh na zrušení opatrovnictví, nebo na odvolání opatrovníka a jeho nahrazení jinou osobou.

§ 410

(1) Bez souhlasu opatrovnické rady nesmí opatrovník rozhodnout o

a) změně bydliště opatrovance,

b) **pobytu opatrovance v residenčním zařízení sociálních služeb, v zařízení lůžkových zdravotních služeb nebo v jiném podobném zařízení** ~~trvalém umístění opatrovance do uzavřeného ústavu nebo podobného zařízení,~~ nebo

c) zásazích do integrity opatrovance, nejedná-li se o zákroky bez závažných následků.

(2) Bez souhlasu opatrovnické rady nesmí opatrovník naložit s majetkem opatrovance, jedná-li se o

a) nabytí nebo zcizení majetku v hodnotě převyšující částku odpovídající stonásobku existenčního minima podle zvláštního zákona,

b) nabytí nebo zcizení majetku převyšující jednu třetinu opatrovanceva majetku, ledaže tato třetina představuje hodnotu jen nepatrnou,

c) přijetí nebo poskytnutí půjčky, úvěru nebo jistoty v hodnotách uvedených pod písmeny a) nebo b), ledaže se k takovým rozhodnutím vyžaduje i souhlas soudu.

(3) Je-li to v zájmu opatrovance, může se opatrovnická rada usnést, jaká další rozhodnutí opatrovníka o opatrovanci podléhají jejímu souhlasu; taková usnesení nesmí omezovat opatrovníka nad míru přiměřenou okolnostem.

(4) Na žádost opatrovance nebo opatrovníka rozhodne opatrovnická rada i o věcech, které jsou jinak mimo její působnost, jestliže vůle opatrovance je v rozporu s vůlí opatrovníka. V tomto případě nahrazuje rozhodnutí opatrovnické rady jednání opatrovníka.

5) Jestliže opatrovník jedná bez souhlasu opatrovnické rady ve věcech, v nichž měl jednat jen s tímto souhlasem, je právní jednání opatrovníka absolutně neplatné, ledaže opatrovnická rada toto jednání v přiměřené době dodatečně schválí.

§ 411

Člen opatrovnické rady, který nehlasoval pro rozhodnutí opatrovnické rady, ~~nebo~~ opatrovník, **opatrovanec nebo organizace hájící zájmy opatrovance, nebo jiná osoba pověřená opatrovancem** může **v zájmu opatrovance** do patnácti dnů od přijetí rozhodnutí, **nebo ode dne kdy se opatrovanec o rozhodnutí dozvěděl, nejpozději však do tří let od přijetí rozhodnutí**, navrhnout soudu, aby je zrušil a nahradil svým rozhodnutím. Dokud soud o návrhu nerozhodne, nenabude rozhodnutí opatrovnické rady právní účinky.

§ 412

(1) Nelze-li opatrovnickou radu zřídit pro nezáměr dostatečného počtu osob uvedených v § 402 odst. 1 nebo z jiných podobných důvodů, může soud na návrh některé z těchto osob rozhodnout, že působnost opatrovnické rady bude vykonávat jen jedna z těchto osob a rozhodne zároveň o jejím jmenování.

(2) Není-li zvolena opatrovnická rada a není-li možný ani postup podle odstavce 1, schvaluje opatření opatrovníka stran opatrovance nebo jeho jmění namísto opatrovnické rady soud.

(3) Opatrovanec je oprávněn nahlížet do spisu, který o něm vede soud. Má přístup ke každému dokumentu a rozhodnutí, které se týkají aktivit jeho opatrovníka a opatrovnické rady.

§ 413

~~(1) Neschválil-li to soud, nesmí opatrovník vyslovit souhlas se změnou osobního stavu opatrovance.~~

(2) Spravuje-li opatrovník opatrovancovo jmění, nesmí bez souhlasu soudu, nerozhodl-li soud o dalších omezeních,

a) zavázat opatrovance k plnění některému z členů opatrovnické rady nebo osoby tomuto členu blízké,

b) nabýt pro opatrovance nemovitou věc nebo podíl na ní, ani opatrovancovu věc nemovitou věc nebo podíl na ní zcizit či zatížit,

c) nabýt pro opatrovance závod, podíl na závodu nebo podíl na právnické osobě, ani tento majetek zcizit nebo zatížit; to neplatí, jedná-li se o nabytí spolehlivých účastnických nebo podobných cenných papírů zajišťujících bezpečný výnos,

d) uzavřít za opatrovance smlouvu zavazující ho k trvajícimu nebo opakovanému plnění na dobu delší než tři roky,

e) odmítnout dědictví nebo jiné plnění z pozůstalosti, nebo

f) zavázat opatrovance k bezúplatnému plnění jiné osobě, ledaže se jedná o dar poskytnutý k obvyklé příležitosti podle zásad slušnosti v přiměřeném rozsahu a opatrovanec je schopen úsudku a projevil s darem souhlas.

(3) Bez zřetele na ustanovení odstavce 2 opatrovník nesmí, neschválil-li to soud, naložit s majetkem opatrovance, jedná-li se o

- a) nabytí nebo zcizení majetku v hodnotě převyšující částku odpovídající pětisetnásobku existenčního minima podle zvláštního zákona,
  - b) nabytí nebo zcizení majetku převyšující jednu polovinu opatrovancova majetku, ledaže tato polovina představuje hodnotu jen nepatrnou a nejedná se o věc, k níž má opatrovanec vztah zvláštní obliby, nebo
  - c) přijetí nebo poskytnutí půjčky, úvěru nebo jistoty v hodnotách uvedených pod písmeny a) nebo b).
- (4) Soud si před rozhodnutím podle odstavců 1 až 3 vyžádá stanovisko opatrovnické rady. Nesdělí-li opatrovnická rada soudu stanovisko v přiměřené lhůtě, potom soud rozhodne sám.

§ 414

- (1) Opatrovník, který spravuje jmění opatrovance, vyhotoví do dvou měsíců od svého jmenování soupis spravovaného jmění a doručí jej soudu, **opatrovanci a opatrovnické radě**.
- (2) Za trvání opatrovnictví vyhotoví opatrovník vyúčtování správy jmění každoročně vždy do 30. června. V této lhůtě předloží vyúčtování také soudu, **opatrovanci a opatrovnické radě**.
- (3) Opatrovník, jehož funkce končí, doručí konečné vyúčtování správy jmění soudu, **opatrovanci a opatrovnické radě**, popřípadě také dalšímu opatrovníkovi nebo soudnímu komisaři ustavenému v řízení o dědictví podle zvláštního zákona.
- (4) V odůvodněných případech opatrovník předloží na žádost opatrovnické rady nebo soudu mimořádné vyúčtování. Přeje-li si to opatrovanec, předloží opatrovník mimořádné vyúčtování vždy. Mimořádné vyúčtování je opatrovník povinen předložit do dvou měsíců od vyžádání soudu, opatrovanci a opatrovnické radě.**

§ 414a

- (1) Smrtí opatrovníka nebo jeho odvoláním opatrovnictví nezaniká a přechází na obec, ve které má opatrovanec bydliště, dokud soud nejmenuje nového opatrovníka. Totéž platí, nemůže-li opatrovník plnit povinnosti z opatrovnictví pro překážku, která není jen přechodná.
- (2) Zemře-li opatrovník, vydá soudu listiny a doklady týkající se opatrovance a jeho záležitostí každý, kdo má tyto listiny a doklady u sebe.